

VOORWOORD

Die Wes-Kaapse Regering het in November 2009 sy strategiese plan vir onderwys 2010 – 2019 bekendgestel.

Die oorkoepelende doelwit van hierdie plan is om leerderuitkomst in hierdie provinsie te verbeter. Die fokus vir die tydperk 2010 tot 2019 is veral gemik op die verbetering van leerders se vermoëns in lees, skryf en rekene, om die getalle wat Graad 12 skryf en slaag te verbeter en om die getal onderpresterende skole te verminder.

Aansienlike verbeterings is sedert 2009 op hierdie gebiede aangebring. Ons bly egter bewus van die feit dat dit langtermyn doelwitte is wat slegs deur volgehoue en gefokusde ingrypings bereik kan word.

Die hoofdoelwitte vir die tydperk 2015-2019 sal steeds die verbetering in die vlak van taal en wiskunde in alle skole en die verhoging van die getal en gehalte van geslaagdes in die Nasionale Senior Sertifikaat wees. Ons sal ook voortgaan om die gehalte van onderwysvoorsiening in die meer behoeftige gemeenskappe te verhoog.

Ten einde die bereiking van hierdie doelwitte te ondersteun, het die WKOD 'n aantal fokusareas aangedui waar ons graag wil verbeter. 'n Belangrike fokus sal die verhoging van toegang tot Inligtingstegnologie en aanlyn hulpbronne vir leerders, onderwysers en administrateurs wees.

Ander areas behels onder meer uitstekende administratiewe diens, die ontwikkeling van 'n gefokusde ontwikkelingsplan vir onderwysers en verskeie kurrikulum- en assesseringstrategieë, verbeterde skoolbestuur en die voorsiening van behoefte-gebaseerde onderwys hulpbronne aan skole.

Die WKOD sal ook bydra tot die verbetering van maatskaplike ondersteuning vir die jeug en finansiële ondersteuning vir onafhanklike skole wat vir leerders uit meer behoeftige gemeenskappe voorsiening maak.

Dit is belangrik dat ons ook ondersteuning, sorg en geleenthede voorsien aan diegene wat hindernisse tot leer ervaar en wat ontwrigtende gedrag openbaar of 'n risiko loop en dat ons toegang tot en die gehalte van onderwys in Graad R verbeter. Ons bevorder ook toenemende geleenthede in die tegniese en professionele milieu, aangesien albei noodsaaklik vir ekonomiese groei is. Die bou van nuwe en vervangingskole sal steeds 'n fokus wees, aangesien die druk in hierdie provinsie aanhou toeneem as gevolg van inwaartse migrasie.

Benewens hierdie fokusareas, is ons vasbeslote om ons organisasie meer sorgsaam, ingelig en georganiseerd te maak om skole, onderwysers en leerders te ondersteun.

Ek sien daarna uit om saam te werk om die gehalte van onderwys en die lewensgehalte van die kinders en onderwysers in hierdie provinsie te verbeter.

Uitvoerende Gesag van die Wes-Kaap Onderwysdepartement

Amptelike affekening

Daar word hiermee gesertifiseer dat hierdie Strategiese Plan:

Deur die bestuur van die Wes-Kaap Onderwysdepartement onder leiding van Minister D Schäfer saamgestel is.

Alle tersaaklike beleidsrigtings, wetgewing en ander mandate waarvoor die Wes-Kaap Onderwysdepartement verantwoordelik is, in ag neem.

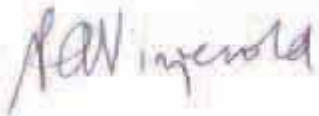
'n Akkurate weergawe is van die strategiese teikens en doelwitte wat die Wes-Kaap Onderwysdepartement sal poog om in die tydperk 2015 - 2019 te bereik.

Mnr Leon Ely
Adjunk-direkteur-generaal: Finansies (HFB)

Me Anne Schlebusch
Direkteur: Besigheidstrategie en Belanghebbendebeestuur

Me Penny Vinjevold
Rekenpligtige Beampte

Goedgekeur deur:

D Schäfer
Uitvoerende Gesag

INHOUD

DEEL A: STRATEGIESE OORSIG

1.	Visie.....	1
2.	Missie.....	1
3.	Waardes.....	1
4.	Wetgewende en ander mandate.....	1
	4.1 Grondwetlike mandate	1
	4.2 Wetgewende mandate.....	2
	4.3 Beleidsmandate	4
	4.4 Tersaaklike hofbeslissings.....	4
	4.5 Beplande beleidsinisiatiewe	6
5.	Situasionele analise.....	6
	5.1 Prestasie-omgewing	15
	5.2 Organisasionele omgewing.....	21
	5.3 Beskrywing van die strategiese beplanningsproses	21
6.	Strategiese doelwitte van die departement.....	22

DEEL B: STRATEGIESE DOELWITTE

7.	<i>Program 1: Administrasie</i>	23
	Strategiese doelwitte.....	24
	Hulpbronoorewegings	26
	Risikobestuur	29
	<i>Program 2: Openbare gewone skole</i>	30
	Strategiese doelwitte	31
	Hulpbronoorewegings	35
	Risikobestuur	39
	<i>Program 3: Subsidies vir onafhanklike skole</i>	40
	Strategiese doelwitte	40
	Hulpbronoorewegings	40
	Risikobestuur	42
	<i>Program 4: Openbare Spesiale Skoolonderwys</i>	43
	Strategiese doelwitte	43
	Hulpbronoorewegings	44
	Risikobestuur	47
	<i>Program 5: Vroeëkindontwikkeling</i>	48
	Strategiese doelwitte	48
	Hulpbronoorewegings	49
	Risikobestuur	51
	<i>Program 6: Infrastruktuurontwikkeling</i> 52	
	Strategiese doelwitte	52
	Hulpbronoorewegings	53
	Risikobestuur	55
	<i>Program 7: Eksamens- en onderwysverwante dienste</i>	56
	Strategiese doelwitte	57
	Hulpbronoorewegings	57
	Risikobestuur	60

DEEL C: SKAKELS MET ANDER PLANNE

8.	Skakels met die langtermyn-infrastruktuur- en ander kapitaalplanne	61
9.	Voorwaardelike toelaes	70
10.	Openbare entiteite	71
11.	Publieke-private vennootskappe 71	71

BYLAES

Bylae A: Akronieme.....	72
Bylae B: Organogram	73

DEEL A: STRATEGIESE OORSIG

1. Visie

Om geleentheid vir almal deur verbeterde onderwysuitkomst te skep.

Daar word hieraan uiting gegee deur drie oorkoepelende doelwitte:

1. 'n Verbetering in die vlak van taal en wiskunde in alle skole
2. 'n Toename in die getal en gehalte van geslaagdes in die Nasionale Senior Sertifikaat
3. 'n Verbetering in die gehalte van onderwysvoorsiening in meer behoeftige gemeenskappe

2. Missie

Om gehalte-onderwys aan alle leerders in die provinsie deur die volgende te verskaf:

- Oorhoofse beplanning vir, en bestuur van, die onderwysstelsel
- Onderwys in openbare gewone skole
- Ondersteuning aan onafhanklike skole
- Onderwys in openbare spesiale skole
- Vroeëkindontwikkeling (VKO) in Graad R
- Opleidingsgeleentheid vir onderwysers
- 'n Geteikende voedingsprogram en ander maatreëls vir armoedeverligting en veiligheid
- Steun aan onderwysers deur die voorsiening van basiese diensvoorwaardes, aansporings en 'n werknemerwelsynsprogram

3. Waardes

- Die allergrootste belang van die leerder
- Die waardes van die Suid-Afrikaanse Grondwet en Handves van Regte
- Uitnemendheid deur die voorsiening en ondersteuning van 'n toegeruste, positiewe en florerende onderwyserskorps wat professioneel en toegewyd is
- Aanspreeklikheid en deursigtigheid
- Integriteit en uitnemendheid in administratiewe en steunfunksies

4. Wetgewende en ander mandate

4.1 Grondwetlike mandate

Artikel 29 van die **Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika, 1996**, bepaal dat elkeen die reg het op basiese onderwys, met inbegrip van basiese onderwys vir volwassenes; elkeen die reg het om in openbare onderwysinstellings onderwys te ontvang in die amptelike taal of tale van eie keuse waar daardie onderwys redelikerwys doenlik is en dat elkeen die reg het om op eie koste onafhanklike onderwysinstellings tot stand te bring en in stand te hou wat nie op grond van ras diskrimineer nie, by die staat geregistreer is en standarde handhaaf wat nie minderwaardig is vergeleke met standarde by vergelykbare openbare onderwysinstellings nie. Die staat, met al sy organe, het die plig om alle fundamentele regte te respekteer en word ingevolge artikel 7(2) van die Grondwet opgelê om die regte in in hoofstuk 2 van die Handves van Regte te bevorder en verwesenlik.

4.2 Wetgewende mandate

Die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD), as 'n staatsorgaan, kom die verpligtinge na wat daaraan opgelê is binne die konteks van die konkurrerende wetgewende bevoegdheid wat deur die Grondwet aan parlement en provinsiale wetgewers verleen is om onderwys op alle vlakke te reguleer, uitgesonder tersiêre onderwys (Deel A van Bylae 4 tot die Grondwet). Die volgende wetgewende verordeninge het betrekking:

Die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996) is van toepassing op alle skoolonderwys in die Republiek van Suid-Afrika en die verklaarde oogmerk daarvan is om uitvoering aan die grondwetlike reg op onderwys te gee. Behoudens hierdie Wet en enige toepaslike wet, moet elke ouer elke leerder vir wie hy of sy verantwoordelik is, 'n skool laat bywoon vanaf die eerste skooldag van die jaar waarin sodanige leerder die ouderdom van sewe jaar bereik tot op die laaste skooldag van die jaar waarin sodanige leerder die ouderdom van vyftien jaar of die negende graad bereik, watter een ook al eerste plaasvind. Hierdie Wet verbied uitdruklik enige vorm van diskriminasie, dit poog om onregte van die verlede in die voorsiening van onderwys reg te stel en om opvoeding van 'n toenemend hoë gehalte aan alle leerders te voorsien.

Kragtens die wet is daar drie vennote wat toesig hou oor die bedrywighede van skole:

- i) Die nasionale regering, verteenwoordig deur die Minister van Basiese Onderwys, met die hoofrol om nasionale beleid te bepaal, onderworpe aan bepalings van die Grondwet, die bepalings van die Wet en met inagneming van die bevoegdheid van die provinsiale wetgewer;
- ii) Die provinsiale regering wat deur die Provinsiale Minister van Onderwys optree. Die Minister dra die verpligting om openbare skole te verskaf en, saam met die Departementshoof, deur skoolhoofde uitvoerende beheer oor openbare skole uit te oefen; en
- iii) Die ouers van leerders en lede van die gemeenskap waarin die skool geleë is, wat verteenwoordig word deur die beheerliggaam wat bepaalde outonomie oor 'n aantal funksies van die skool uitoefen.

Wysigings word voortdurend aan die Wet aangebring deur **Wysigingswette op Basiese Onderwyswette**, soos van tyd tot tyd nodig geag word.

Behoudens die Grondwet en die Suid-Afrikaanse Skolewet, bepaal die **Wes-Kaapse Provinsiale Wet op Skoolonderwys, 1997 (Wet 12 van 1997)** dat onderwys in skole in die provinsie van die Wes-Kaap by die Provinsiale Minister berus en deur die Wes-Kaap Onderwysdepartement beheer word. Die Wet verleen magte aan die Provinsiale Minister om, onderworpe aan sekere beginsels, onderwysbeleid in die provinsie te bepaal en verleen verder aan die Provinsiale Minister en Departementshoof bevoegdheid oor beheerliggame in, benewens magte wat deur die Wet aan beide die Provinsiale Minister en die Departementshoof opgelê is.

Die Wet op Nasionale Onderwysbeleid, 1996 (Wet 27 van 1996), maak voorsiening vir die bepaling van nasionale onderwysbeleid deur die Minister vir die beplanning, voorsiening, finansiering, koördinerende, bestuur, beheer, programme, monitering, evaluering en welstand van die onderwysstelsel, behoudens die bevoegdheid van die provinsiale wetgewer kragtens artikel 146 van die Grondwet, beginsels gelys in artikel 4 van die Wet en die toepaslike bepalings van provinsiale wetgewing insake onderwys. Dit maak ook voorsiening vir raadplegende strukture vir die bepaling van nasionale onderwysbeleid en -wetgewing in die vorm van die Raad vir Onderwysministers (ROM), Hoofde van Onderwysdepartementekomitee (HODKOM), ander raadplegende liggame oor enige aangeleentheid wat die Minister mag identifiseer, soos gemeld in artikel 11 van die Wet en, waar van toepassing, die Raad vir Opvoedkundige Arbeidsverhoudinge.

Die Wet op die Indiensneming van Opvoeders, 1998 (Wet 76 van 1998) het betrekking op die indiensneming van opvoeders by openbare skole en departementele kantore en maak voorsiening vir die bepaling van die salarisse en ander diensvoorwaardes van opvoeders deur die Minister van Basiese Onderwys, onderworpe aan die Wet op Arbeidsverhoudinge of enige kollektiewe ooreenkoms wat deur die Raad vir Opvoedkundige Arbeidsverhoudinge en die Personeel Administratiewe- Maatreëls (PAM) aangegaan word.

Die Wet op die Suid-Afrikaanse Raad van Opvoeders, 2000 (Wet 31 van 2000) handel oor die registrasie van opvoeders in die onderwysberoep by die Suid-Afrikaanse Raad vir Opvoeders (SARO) en maak verder voorsiening vir die bevordering, ontwikkeling en versterking van die onderwysberoep, asook die toepassing van die Kode van Professionele Etiek vir opvoeders om die waardigheid van die beroep op 'n deurlopende grondslag te beskerm.

Die Wes-Kaap Onderwysdepartement (WKOD) is ook onderworpe aan:

- i) **die Staatsdienswet, 1994 (Proklamasie 104 van 1994)**, wat die organisasie en administrasie van die staatsdiens van die Republiek, asook die regulering van die diensvoorwaardes, ampstermyne, dissipline, aftrede en ontslag van die lede van die staatsdiens behandel;
- ii) **die Wet op Openbare Finansiële Bestuur, 1999 (Wet 1 van 1999)** is van toepassing op departemente, openbare entiteite gelys in Bylae 2 of 3, grondwetlike instellings en provinsiale wetgewers onderworpe aan subartikel 3(2) van die Wet, en reguleer aanspreeklikheid, deursigtigheid en die gesonde bestuur van die inkomste, uitgawes, bates en laste van instellings gelys in artikel 3 van die Wet, en bevat ook die verantwoordelikhede van persone aan wie finansiële bestuur toevertrou is.

Die Wet op die Bevordering van Administratiewe Geregtigheid [PAJA], 2000 (Wet 3 van 2000) en die **Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting [PAIA], 2000 (Wet 2 van 2000)** is noodsaaklike wetgewende instrumente en is in die geval van **PAJA** van toepassing op alle administratiewe handeling wat deur die staatsadministrasie uitgevoer word en 'n invloed op die lede van die publiek het. Dit behandel in die besonder die vereistes vir prosedurele billikheid wanneer 'n administratiewe besluit 'n persoon (artikel 3) of die publiek (artikel 4) raak, redes vir administratiewe optrede en gronde vir geregtelike hersiening (artikels 5 en 6). **PAIA** aan die ander kant behandel artikel 32 van die Grondwet, die reg van toegang tot inligtingsrekords wat deur openbare en private liggame bewaar word, bv. alle dokumente, opnames en visuele materiaal nie, maar is nie tydens siviele en strafregtelike regsdinge van toepassing nie.

Kennis moet geneem word dat Verdere Onderwys en Opleiding en Onderwys en Opleiding vir Volwassenes nou onder die Departement van Hoër Onderwys en Opleiding ressorteer, na verskeie wysigings aan die betrokke wetgewing, in die besonder die **Wysigingswet op Hoër Onderwys- en Opleidingswette, 2010 (Wet 25 van 2010)** en die **Wysigingswet op Verdere Onderwys- en Opleidingskolleges, 2012 (Wet 3 van 2012)**. **Die Wet op Verdere Onderwys- en Opleidingskolleges, 2013 (Wet 1 van 2013)** het verder die definisie van "kollege" bepaal, wat nou verwys na 'n tegniese en beroepsgerigte onderwys- en opleidingskollege of 'n gemeenskapsonderwys- en opleidingskollege. Dit het in wese die **Wet op Onderwys en Opleiding vir Volwassenes, 2000 (Wet 52 van 2000)** gewysig, wat in die geheel herroep is.

4.3 Beleidsmandate

Die beleids- en wetgewende mandaat van die departement sal steeds deur die volgende voorskrifte gelei word:

- Die Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12, wat die volgende behels:
 - Kurrikulum- en Asseseringsbeleidsverklaring vir al die goedgekeurde skoolvakke;
 - Die Nasionale Beleid insake die Program- en Bevorderingsvereistes van die Nasionale Kurrikulumverklaring Graad R-12; en
 - Die Nasionale Protokol vir Assesering Graad R-12.
- Nasionale Norme en Standaarde vir Skoolbefondsing, 2011.
- Nasionale Norme en Standaarde vir Opvoeders, 2000.
- Regulasies insake Minimum Eenvormige Norme en Standaarde vir Openbare Skoolinfrastruktuur 29 November 2013.
- Taal in Onderwysbeleid, 1997.
- Nasionale Beleid oor Godsdienst en Onderwys, 2003.
- Nasionale Beleid oor MIV/Vigs vir Leerders en Opvoeders by Openbare Skole en Studente en Opvoeders in Verdere Onderwys- en Opleidingsinstellings, 1998.
- Nasionale Beleid insake Verdere Onderwys- en Opleidingsprogramme: Goedkeuring van Wysigings aan die program en bevorderingsvereistes vir die Nasionale Senior Sertifikaat: 'n Kwalifikasie op Vlak 4 van die Nasionale Kwalifikasieraamwerk (NKR), April 2007.
- Regulasies met betrekking tot die Afneem, Administrasie en Bestuur van Assesering vir die Nasionale Senior Sertifikaat, 29 Augustus 2008.
- Aanhangsel tot VOO-dokument, Nasionale Kurrikulumverklaring oor die Nasionale Raamwerk wat Leerders met Spesiale Behoeftes Reguleer, 11 Desember 2006.
- Nasionale Beplanning vir die Billike Voorsiening van 'n Bemagtigende Fisiese Onderrig- en Leeromgewing by Skole, 21 November 2008.
- Nasionale Beleid vir Heelskoolevaluering, Julie 2001.
- Nasionale Raamwerk vir Onderwysersopleiding en -ontwikkeling in Suid-Afrika, 26 April 2007.
- Vereistes vir Administrasie van Opnames, 2 April 2007.
- Nasionale Beleid vir Onderwysinligting, 2004.
- Beleid oor die organisasie, rolle en verantwoordelikhede van onderwysdistrikte, 10 April 2013.
- Beleid oor Leerderbywoning, 4 Mei 2010.

4.4 Tersaaklike hofuitsprake

'n Trilogie van sake het onlangs betrekking gehad op die bevoegdheid van 'n provinsiale departement van onderwys in verhouding tot beleide wat deur skoolbeheerliggame aanvaar word. Dit hou verband met die: **Departementshoof, Departement van Onderwys, Vrystaat Provinsie v Welkom Hoërskool en 'n ander; Departementshoof, Departement van Onderwys, Vrystaat Provinsie v Harmony Hoërskool en 'n ander [2013] ZACC 25**, en **Departementshoof, Mpumalanga Departement van Onderwys en 'n ander v Hoërskool Ermelo en 'n ander [2009] SACC 32; 2010 (2) SA 415 (CC); 2010 (3) BCLR 177 (CC)**. Hierdie uitsprake van die Konstitusionele Hof is later deur dieselfde hof onderskryf in, **LUR vir Onderwys v Gauteng Provinsie en ander v Beheerliggaam van Rivonia Laerskool en ander (CCT 135/12) [2013] ZACC 34**, en die regsbeginsels wat uit hierdie uitsprake voortspruit kan soos volg opgesom word:

- Waar die Suid-Afrikaanse Skolewet 'n beheerliggaam volmag gee om beleid oor 'n spesifieke aspek van skoolfunksionering te bepaal, kan 'n departementshoof of ander regeringsbeampte nie die aanvaarde beleid eenvoudig tersyde stel of in stryd daarmee optree nie. Maar dit beteken nie dat die skoolbeheerliggaam se bevoegdhede ongehinderd is, dat die beleid immuun teen ingrypings is of dat die beleid ander besluitnemers in alle omstandighede onversetlik verbind nie.
- 'n Beampte kan slegs by 'n skoolbeheerliggaam se rol van beleidsformulering tussenbeide tree of daarvan afwyk wanneer daardie beampte daartoe geregtig is ingevolge bevoegdhede wat aan hom of haar deur die Suid-Afrikaanse Skolewet of ander tersaaklike wetgewing opgelê is.
- Waar dit nodig is om tussenbeide te tree, moet die beampte op 'n redelike en prosedureel billike wyse optree.
- Die beampte en die skoolbeheerliggaam staan onder verpligting om in goeder trou met mekaar oor enige geskille te skakel, insluitend geskille oor beleide wat ter bevordering van leerders se belange deur 'n beheerliggaam aanvaar is.
- Die plig op die partye (beheerliggaam en 'n provinsiale onderwysdepartement) om saam te werk en 'n minlike oplossing te bereik, is nou verbind met die beste belange van die kind en die Departementshoof het die finale bevoegdheid oor die implementering van besluite oor toelating tot openbare skole in 'n provinsie.
- Die Hoogste Hof van Appèl van Suid-Afrika het op 9 Desember 2014 uitspraak gelewer oor 'n saak wat op 17 November 2014 aangehoor is tussen die Minister van Onderwys vir die Wes-Kaap en die Wes-Kaap Onderwysdepartement en **Beauvallon Sekondêre Skool en sy beheerliggaam en 16 ander skole** oor die sluiting van die skole onder artikel 33 van die Suid-Afrikaanse Skolewet, 1996 (Wet 84 van 1996). Daar is onder appèl aangevoer dat die besluit om die skole te sluit nie hersienbaar was onder die bepaling van die Wet op die Bevordering van Administratiewe Geregtigheid, 2000 (Wet 3 van 2000) (PAJA) nie en dat die Minister, met die sluiting van die skool, nie 'n administratiewe funksie uitgevoer het nie, maar 'n uitvoerende funksie wat kragtens PAJA nie onderworpe is aan hersiening nie.

Die hof het ten opsigte van hierdie aspek gekyk na die definisie van administratiewe optrede soos vervat in PAJA en na die bevinding dat sodanige definisie baie eng en hoogs ingewikkeld en omslagtig is, het die hof beslis dat sodanige optrede kragtens PAJA hersienbaar was.

Die appèl van die Minister van Onderwys vir die Wes-Kaap en die Wes-Kaap was suksesvol. Die hof het bevind dat die aard van redes wat in artikel 33(2) vir die sluiting aangegee word, onvoldoende was en dat die gevolg van nuwe redes wat gedurende die raadgewende proses na vore gekom het, voldoende was. Die Hoogste Hof van Appèl het verder beslis dat dit nie nodig was om die Suid-Afrikaanse Demokratiese Onderwysersunie te geraadpleeg voordat die skole gesluit is nie. Die hof het bevind dat die Minister opgetree het volgens dit wat in die Wet bepaal word. Daar is niks in die Wet wat sê dat SADOU geraadpleeg moet word wanneer 'n skool gesluit word nie. Raadpleging met SADOU of enige ander vakbond wat die belange van opvoeders of ander personelede by 'n skool verteenwoordig, is inderdaad nie 'n vereiste wat in artikel 33 gespesifiseer word as 'n voorvereiste vir die sluiting van 'n skool nie.

Veertien van die skole wat gesluit sou word, het ná die hofuitspraak op 9 Desember 2014 by die Konstitusionele Hof aansoek om verlof tot appèl teen die uitspraak van die Hooggeregshof rakende die sluiting van hierdie skole gedoen. Die skole het vervolgens die voorstel van die Provinsiale Minister van Onderwys aanvaar om die proses van sluiting van hierdie skole opnuut te begin. Die skole het as deel van hierdie voorstel ingestem om

hul aansoek om verlof tot appèl by die Konstitusionele Hof terug te trek. Die voorstel is gemaak as gevolg van die hoeveelheid tyd wat verstryk het sedert die oorspronklike besluit om die skole te sluit en as gevolg van die onsekerheid oor wat 'n verdere proses van appèl in die Konstitusionele Hof vir hierdie skole sou beteken en die impak wat dit op die leerders sou hê. Die ooreenkoms wat tussen die partye bereik is, beteken dat die departement sal verseker dat daar na die beste belange van die leerders omgesien word en dat die situasie van elke individuele skool beoordeel sal word voordat verdere besluite geneem word. Die veertien skole ter sprake is: Bergrivier NGK Laerskool, Klipheuwel Laerskool, Bracken Hill EK Laerskool, Denneprag Laerskool, L.K. Zeeman Laerskool, Lavisrylaan Laerskool, Protea Laerskool, Redlands Laerskool, Rietfontein Laerskool, Rondevlei ELK. Laerskool, Unionskraal NGK Laerskool, Valpark Laerskool, Warmbad Spa Laerskool en Welbedacht UCC Laerskool.

4.5 Beplande beleidsinisiatiewe

Die Wes-Kaap Onderwysdepartement beoog om die volgende wetgewende en beleidsprosesse in die huidige beplanningsiklus te onderneem:

Wette

- Hersiening van die Wes-Kaapse Wet op Provinsiale Skoolonderwys om dit aan te pas by wetgewing, beleid en onlangse hofuitsprake.
- Implementering van die wysigings aan die Suid-Afrikaanse Skolewet deur middel van die Wysigingswet op Basiese Onderwyswette.

Regulasies

- Regulasies oor die norme en standaarde vir basiese infrastruktuur en kapasiteit in openbare skole.
- Regulasies oor die toelatingsvereistes, befondsing en bestuursmodelle vir 'n openbare skool wat onderwys met 'n gespesialiseerde fokus voorsien.
- Wysigings aan die regulasies oor die dissiplinerings, skorsing en uitsetting van leerders by openbare skole in die Wes-Kaap (Buitengewone Provinsiale Koerant No. 6939).
- Regulasies oor die doeltreffende prestasie-evaluering van skole, opvoeders en leerders.
- Hersiening van die Regulasies oor die Onderwysraad.
- Toepaslike regulasies soos geïdentifiseer nadat die Wes-Kaapse Wysigingswetsontwerp op Provinsiale Skoolonderwys goedgekeur is.

Beleide

- Raamwerk vir die bestuur van die toelatingsproses en plasing van leerders in gewone openbare skole in die Wes-Kaap (intern).
- Toepaslike beleide soos geïdentifiseer na goedkeuring van die Wes-Kaapse Wysigingswetsontwerp op Provinsiale Skoolonderwys.

Rasionalisering en hersiening van alle beleide en omsendbriewe

Die Wes-Kaap Onderwysdepartement is tans deur middel van 'n proses van hersiening en aanpassing besig met die rasionalisering van beleide en omsendbriewe vir die 20-jaar tydperk 1 Januarie 1995 tot 31 Maart 2014. Tot hede is:

- 131 beleide en omsendbriewe op grond van vasgestelde aanwysers vir hersiening gekies.
- 1 604 beleide en omsendbriewe vir herroeping geïdentifiseer.

5. Situasionele ontleding

Hierdie Vyf-jaar Jaar Strategiese Plan word ingestel binne die konteks van 'n aantal makrostrategieë en leweringsplanne. Dit word op die volgende bladsye aangebied. Die planne verteenwoordig 'n nougesette en gedetailleerde proses om te verseker dat alle inisiatiewe op 'n trajek geplaas word om sukses te verseker. Die grafieke wat tot hierdie ontleding gelei het, word dan in meer detail verwoord.

PROVINSIALE BEPLANNINGSMODEL

EenKaap 2040 (ekonomiese visie) se oorgangdoelwitte: Primêre wisselhefboom: Kennisoordrag (*Opvoedende Kaap*)

Elke persoon sal toegang tot 'n goeie opvoeding hê wat sal verseker dat hy of sy toepaslik geskool vir geleentheid is.

Werk met ouers en kinders om die leer- en ontwikkelingsomgewing van kinders te verbeter

Die Wes-Kaap sal 'n globale reputasie as 'n ligging van ekologiese, kreatiewe, wetenskaplike en maatskaplike innovasie-voortreflikheid geniet

Provincial Strategic Plan 2014-2019: Provincial Strategic Goals (PSGs)

Verbeter onderwysuitkomst en geleentede vir jeugontwikkeling

OORKOPELENDE BEPLANNINGSPARAMETERS

Nasionale Ontwikkelingsplan

Skole: voorsien alle leerders van uitstekende onderwys; behandel lae vlakke van lees, skryf en gesyferdheid soos deur plaaslike en internasionale toetse gemeet; stel teikens vir verbetering in Suid-Afrikaanse toetse oor die volgende 10 jaar in Graad 3, 6, 9 en 12; verbeter ons posisie in internasionale gradering en verhoog retensie in skole na 90%.

Alle personeel: bevoegdheidsstandaarde vir alle opvoederposte; bevoegdheidsassesserings vir toetredende- en bevorderingsdoeleindes en bied opleidingsprogramme aan almal.

Onderwysers: Onderwysers moet hoogs gewaardeer word; moet goeie vakkennis hê; moet volgehoue professionele ontwikkeling ontvang en hoogs gemotiveerd wees. Die voorstel is dat die aanstelling en bevordering van onderwysers die regering se verantwoordelikheid moet wees.

Skoolhoofde: Bevoegdheidstoetse moet met die aanstelling van alle skoolhoofde uitgevoer word. Kundigheid moet die enigste kriterium vir die aanstelling van skoolhoofde wees.

Distrikte: Die regering moet die rolle en verantwoordelikhede van distrikskantore uitklaar ten einde geteikende ondersteuning te voorsien deur die redes vir onderprestasie te identifiseer. Kantore moet dan "beste praktyk"-ingrypings verskaf.

Ouers: Ouers is betrokke by die onderwys van hulle kinders en ontvang sinvolle inligting om hierdie rol te versterk.

Inligting: Inligting moet toeganklik en nuttig wees om vordering te beplan en monitor.

Inligtingstechnologie: Hoë-spoed breëband moet beskikbaar wees om leer te ondersteun. **Infrastruktuur:** Basiese infrastruktuur moet vir alle skole in plek wees en agterstande moet aandag geniet.

taal: Besluite oor taalvoorsiening in skole moet ingelig word deur 'n groter waardering vir die arbeidsmark. Die voorstel is dat hoë-gehalte onderrig in die moedertaal en Engels van 'n vroeë ouderdom voorsien word.

Mediumtermyn- Strategiese Raamwerk (praktiese implementering van die NOP)

Verbeterde gehalte van onderrig en leer deur die ontwikkeling, voorsiening en doeltreffende aanwending van **onderwysers**.

Verbeterde gehalte van onderrig en leer deur die verskaffing van voldoende gehalte-**infrastruktuur en Leer- en Onderrigondersteuningsmateriaal (LOOM)**.

Nasporing van **leerderprestasie** deur verslagdoening oor en ontleding van die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) op Graad 3-, 6- en 9-vlak en volgehoue verbetering van JNA om gepaste terugvoering aan leerders en onderwysers te verseker en om met die tyd prestasie te normeer

Uitgebreide toegang tot **Vroeëkindontwikkeling** en verbetering van die gehalte van Graad R

Versterking van **aanspreeklikheid en verbetering van bestuur** by die skool, in die gemeenskap en op distriksvlak.

Vennootskappe vir onderwyservorming en verbeterde gehalte

DBO

- *Aksieplan tot 2019* (27 doelwitte)
- *Temas* (6)
- Fokus op die **gehalte en doeltreffendheid** van onderwys
- **Kommunikasie** met gemeenskappe
- Geprioritiseerde **onderrig en leer**
- Sterker fokus op **vennootskappe**
- Versterkte **interregerings-** en interdepartementele meganismes
- Wet op Nasionale

Onderwysbeleid — monitoring en evaluering van norme en standaarde, **evaluering van impak**

- *Nie-onderhandelbares (10):* **LOOM; Infrastruktuur; Distrikte; Onderwysers; IKT, Kha ri Gude; Biblioteekdienste; Landelik (skoolrasionalisering en vervoer); Kurrikulum (fokus op WWT, tegnologiese en swart tale; Vennote en maatskaplike mobilisering**

1. Die mediumtermyn- strategiese raamwerk (MTSR)

Die kabinet het in 2012 die Nasionale Ontwikkelingsplan (NOP) aanvaar om as 'n bloudruk te dien vir sosio-ekonomiese ontwikkeling en die groei van Suid-Afrika teen 2030. Met die aanvaarding van die langtermynvisie en -plan vir die land, is 'n pad uitgelê waarvolgens die land die driedubbele uitdaging van armoede, ongelikheid en werkloosheid sal aanspreek.

Die nasionale kabinet het die Mediumtermyn Strategiese Raamwerk (MTSR) aanvaar, wat die regering se plan vir die implementering van die Nasionale Ontwikkelingsplan is. Dit is die verwysingsraamwerk vir die regering se hoofprioriteite en sy strategiese rigting en dien as die hoofriglyn vir die beplanning en toekenning van hulpbronne oor alle regeringsfere.

Hoofstuk een van die MTSR begin soos volg: "Die NOP se visie vir 2030 is dat Suid-Afrikaners toegang tot opleiding en onderwys van die hoogste gehalte moet hê, gekenmerk deur aansienlik verbeterde leeruitkomste".

Die prioriteite vir onderwys-uitsette in die MTSR is:

1. Verbeter die gehalte van onderrig en leer deur die ontwikkeling, voorsiening en doeltreffende aanwending van onderwysers.
2. Verbeter die gehalte van onderrig en leer deur die verskaffing van voldoende gehalte-infrastruktuur en Leer- en Onderrigondersteuningsmateriaal (LOOM).
3. Nasporing van leerderprestasie deur verslagdoening oor en ontleding van die Jaarlikse Nasionale Assessering (JNA) op Graad 3-, 6- en 9-vlak en volgehoue verbetering van JNA om gepaste terugvoering aan leerders en onderwysers te verseker en om mettertyd prestasie te normeer.
4. Breër toegang tot Vroeëkindontwikkeling en verbetering van die gehalte van Graad R.
5. Versterking van aanspreeklikheid en verbetering by die skool, in die gemeenskap en op distriksvlak.
6. Vennootskappe vir onderwyservorming en verbeterde gehalte.

Hierdie prioriteite sal deur die WKOD se doelwitte en aksies aandag geniet. Ons fokus hierop sal toeneem soos stelsels en aanwysers toenemend ontwikkel word, op provinsiale én nasionale vlak. Begrotings en modelle sal aangepas word, soos nodig.

Elke uitset het 'n stel sub-uitsette, aktiwiteite en gekoppelde aanwysers, alhoewel baie daarvan nog nie basislyn-lesings het nie.

Skoolonderwys 2030 en die 27 doelwitte

Die Suid-Afrikaanse onderwyssektorplan word verder in die *Aksieplan 2019 vir Skoolonderwys tot 2030* uiteengesit. Die plan bestaan uit 27 doelwitte. Die eerste 13 doelwitte oor leeruitkomste en die ander 14 doelwitte handel oor hoe hierdie leeruitkomste bereik sal word. Dit is die tweede vyfjaartydperk waarvoor hierdie doelwitte gebruik word. Dit het alles behoue gebly, aangesien hierdie elemente plaaslik en internasionaal as belangrik vir verbeterde onderwysstelsels bewys is.

Die 27 doelwitte is gekoppel aan **aanwysers** en aan **teikens** en die **mylpale** daarvan. Die getal doelwitte is beperk; die aanwysers word duidelik gestel en is meetbaar. Die teikens moet "haalbaar" wees en behoort onderwysuitkomste toenemend te verbeter. Dit word per provinsie verdeel en moet nie as 'n plafon beskou word nie. Nasionale teikens word grotendeels oor die langtermyn gestel en mylpale fokus oor die algemeen op gewenste prestasie oor die mediumtermyn (tot vyf jaar in die toekoms). Nasionale mylpale is vir prestasiedoelwitte 1 – 13 gestel. Mylpale vir doelwitte 14 – 27 word nie gespesifiseer nie.

Die doelwitte vir die nasionale **leeruitkomste** is:

- 1 ► Verhoog die getal leerders in Graad 3 wat teen die einde van die jaar die minimum bevoegdhe in taal en gesyferdheid vir Graad 3 bemeester het.
- 2 ► Verhoog die getal leerders in Graad 6 wat teen die einde van die jaar die minimum bevoegdhe in taal en wiskunde vir Graad 6 bemeester het.
- 3 ► Verhoog die getal leerders in Graad 9 wat teen die einde van die jaar die minimum bevoegdhe in taal en wiskunde vir Graad 9 bemeester het.
- 4 ► Verhoog die getal Graad 12-leerders wat in aanmerking kom vir 'n Baccalaureus-program op universiteit.
- 5 ► Verhoog die getal Graad 12-leerders wat *wiskunde* slaag.
- 6 ► Verhoog die getal Graad 12-leerders wat *natuurwetenskap* slaag.
- 7 ► Verbeter die gemiddelde prestasie van Graad 6-leerders in *taal*.
- 8 ► Verbeter die gemiddelde prestasie van Graad 6-leerders in *wiskunde*.
- 9 ► Verbeter die gemiddelde prestasie in *wiskunde* van Graad 8-leerders.
- 10 ► Verseker dat alle kinders by 'n skool ingeskryf is tot ten minste die jaar waarin hulle 15 word.
- 11 ► Verbeter die toegang van kinders tot gehalte-vroeëkindontwikkeling (VKO) onder Graad 1.
- 12 ► Verbeter die graadvordering van leerders vanaf Graad 1 tot 9.
- 13 ► Verbeter die toegang van jeugdiges tot Verdere Onderwys en Opleiding na Graad 9.

Die doelwitte vir **hoe** die leeruitkomste bereik sal word, is:

- 14 ► Lok in elke jaar 'n nuwe groep jong, gemotiveerde en toepaslik opgeleide onderwysers na die onderwysberoep.
- 15 ► Verseker dat die beskikbaarheid en benutting van onderwysers van so 'n aard is dat uitermatig groot klasse vermy word.
- 16 ► Verbeter die professionalisme, onderrigvaardighede, vakkennis en rekenaar-geletterdheid van onderwysers dwarsdeur hulle loopbaan.
- 17 ► Streef na 'n onderwyswerksmag wat gesond is en 'n sin van werksbevrediging geniet.
- 18 ► Verseker dat leerders al die onderwerpe en vaardighede dek wat hulle in hulle huidige skooljaar behoort te dek.
- 19 ► Verseker dat elke leerder toegang het tot die minimum stel handboeke en werkboeke wat ingevolge nasionale beleid benodig word.
- 20 ► Bevorder leerders se toegang tot 'n wye reeks media, insluitende rekenars, wat hulle opvoeding verryk.
- 21 ► Verseker dat die basiese jaarlikse bestuursprosesse in alle skole in die land plaasvind op 'n manier wat tot 'n funksionele skoolomgewing bydra.
- 22 ► Verbeter ouers en die gemeenskap se deelname aan die beheer van skole, deels deur toegang tot belangrike inligting via die e-Onderwysstrategie.
- 23 ► Verseker dat alle skole befonds word op ten minste die minimum per-leerder-vlak wat nasionaal bepaal word, en dat fondse deursigtig en doeltreffend aangewend word.

24 ► Verseker dat die fisiese infrastruktuur en omgewing van elke skool leerders inspireer om skool toe te kom om te leer, en vir onderwysers om te onderrig.

25 ► Gebruik skole as 'n voertuig vir die bevordering van toegang tot 'n reeks openbare dienste onder leerders, soos byvoorbeeld gesondheid, armoedeverligting, psigososiale ondersteuning, sport en kultuur.

26 ► Verhoog die getal skole wat die inklusiewe onderwysbeleid doeltreffend implementeer en toegang het tot sentrums wat deskundige dienste bied.

27 ► Verbeter die gereeldheid en gehalte van die monitering en steundienste wat deur distrikskantore aan skole voorsien word, deels deur beter benutting van e-Onderwys.

Daarbenewens het die Departement van Basiese Onderwys 'n stel temas ingestel.

1. Fokus op die gehalte en doeltreffendheid van onderwys
2. Kommunikasie met gemeenskappe
3. Geprioritiseerde onderrig en leer
4. Versterkte, dringende rol van alle spelers (entiteite, gehalteversekeringsagente, vakbonde, ouers, vennote)
5. Versterkte provinsiale en nasionale meganismes, insluitend interregerings- en interdepartementele meganismes
6. Wet op Nasionale Onderwysbeleid – monitering en evaluering van norme en standaarde; dit sluit die evaluering van impak in.

Dit word vergesel deur 'n stel van nie-onderhandelbares wat soos volg deur die Departement van Basiese Onderwys gelys word:

	Item	Elemente
1	LOOM	Norme en standaarde; herwinning; koste
2	Infrastruktuur	Toerusting; water en sanitasie; instandhouding; meubels en lessenaars
3	Distrikte	Ondersteuning van skole; provinsiale distrikskoördinerings; norme en standaarde vir interaksie, bevoegdheid, kommunikasie, stelsel vir monitering van die kurrikulum en onderwyserontwikkeling
4	Onderwysers	Plasing; ontplooiing en onderwyserontwikkeling
5	IKT	Kinders na die 21ste eeu
6	Kha ri Gude	Verbeterde implementering, evaluering, monitering en evaluering
7	Biblioteekdienste	Vorm sentrum van werk. Fokus op Madiba-dag.
8	Landelik	Multigraad, klein en mikro samesmeltings en rasionalisering. Leerdervoer
9	Kurrikulum	Wiskunde, wetenskap en tegnologie (WWT): deelname en verbetering in vordering. WWT-eenheid. Vernuwing: lees-eenheid, tegniese vakke, uitbreiding van swart tale
10	Vennote en maatskaplike mobilisering	Leerderwelstand en -veiligheid

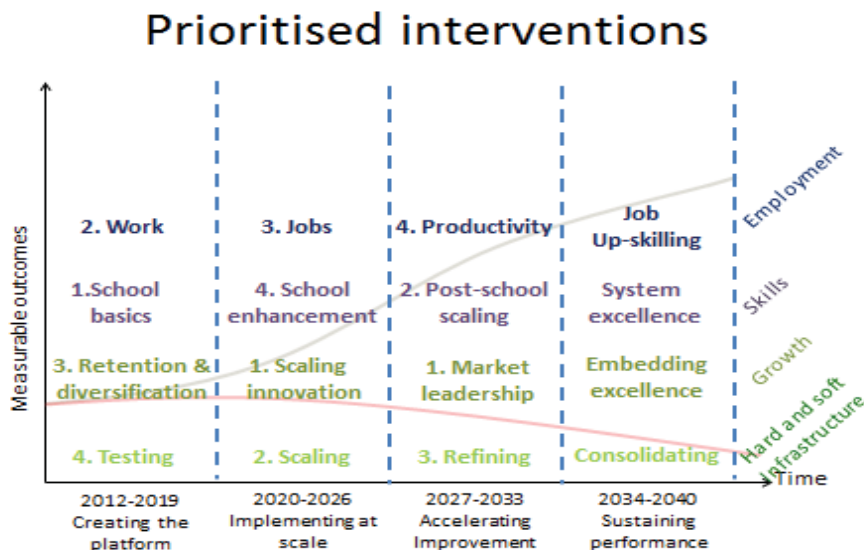
2. Provinsiale konteks

2.1. Die **makro-ekonomiese visie** vir onderwys in die provinsie word soos volg in die EenKaap 2040-dokument vervat:

“Die Nasionale Beplanningskommissie het die sentrale interne uitdaging waarvoor Suid-Afrika en die Wes-Kaap te staan kom, op 'n elegante wyse saamgevat: Ons moet die aard en prestasie van die ekonomie transformeer om gelyktydig volgehoue BBP-groei, 'n meer veerkragtige omgewing en baie beter insluiting te behaal. 'n Belangrike aandrywer van sosio-ekonomiese uitsluiting lê in massiewe werkloosheid en groei in die afskaffing van poste. Dit is grootliks struktureel, gegrond op 'n kombinasie van groei in nieproduktiewe sektore en op 'n diep wanverhouding tussen die behoeftes van die ekonomie en die vaardighede-basis van bestaande werksoekers en dit wat deur die land se onderwysstelsel gelewer word. Dit vereis 'n fundamentele verskuiwing vanaf die status quo deur die gehalte van onderwys vir die meerderheid beduidend te verbeter en ongelykheid, werkloosheid en omgewings-agteruitgang te verminder, terwyl hoop en waardigheid in werk herstel word. Die alternatief, verteenwoordig deur 'n verdieping van die status quo, stel 'n groot bedreiging vir maatskaplike samehorigheid voor – 'n moreel onverdedigbare en potensieel onbestendige situasie van toenemende armoede, ongelykheid en werkloosheid, sosio-ekonomiese uitsluiting, geweldsmisdad en 'n gebrek aan geleenthede en hoop vir diegene aan die onderkant van die sosio-ekonomiese leer.”

Wes-Kaapse reële BBP-groei in 2011 was 3.6% (SA = 3.1%, Globaal = 3.8%). Oor die afgelope 10 jaar was die gemiddelde reële groeikoers vir die Wes-Kaap 4.1%, wat omreken kan word na 'n reële ekonomiese uitbreiding van bykans 45%. Die arbeidsmag het oor dieselfde tydperk met slegs 16% gegroei. Meer as 546 000 mense in die Wes-Kaap is werkloos (eng definisie). Meer as twee-derdes van hulle is tussen die ouderdom van 15 en 35 jaar en meer as die helfte van hulle het nie matriek voltooi nie. Daar is 'n sterk verband tussen armoede, werkloosheid en lae vlakke van onderwys

Die visie vir onderwys in EenKaap 2040 neem die volgende langtermyn-standpunt in:

Die nommering lys die ingrypings in rangorde en dui aan dat die fokus in die eerste vyf-jaar tydperk op die 'fundamentele beginsels van skoolonderwys' sal wees. Wanneer die tweede vyf-jaar tydperk begin, sal die fokus na skoolverbetering verskuif word. In 2027 - 2033 sal "naskoolse gradering" aandag begin geniet en teen die laat vyf-jaar tydperk behoort die hele kontinuum van fundamentele beginsels tot opgradering van poste op 'n vlak van "uitnemendheid" te wees as gevolg van die platform wat geskep is.

2.2 Die Provinsiale Strategiese Plan

Die provinsie het vir die vyfjaartydperk 2015 tot 2019 vyf Provinsiale Strategiese Doelwitte aanvaar. Dit is:

- Strategiese Doelwit 1: Om geleenthede vir groei en werk te skep
- Strategiese Doelwit 2: Verbeter onderwysuitkomste en geleenthede vir jeugontwikkeling.
- Strategiese Doelwit 3: Verbeter welstand en veiligheid en pak die maatskaplike ewwels aan
- Strategiese Doelwit 4: Daarstelling van 'n veerkragtige, volhoubare, goeie-gehalte en inklusiewe lewensomgewing
- Strategiese Doelwit 5: Vestig goeie beheer en geïntegreerde dienslewering deur middel van vennootskappe en ruimtelike aanpassing

Die WKOD sal, in aktiewe vennootskap met ander departemente, betrokke wees en bydra tot al hierdie doelwitte en veral dié doelwitte wat 'n impak het op die dienste wat vir leerders en hulle welstand benodig word.

Die WKOD sal ook in alles wat hulle doen die Provinsiale Strategiese Doelwit 5 ondersteun: "Vestig goeie beheer en geïntegreerde dienslewering deur middel van vennootskappe en ruimtelike aanpassing" en die drie uitkomste daarvan:

Uitkoms 1: Versterkte beheer

Uitkoms 2: Inklusiewe samelewing

Uitkoms 3: Geïntegreerde bestuur

Die WKOD sal die leierdepartement in die geval van Provinsiale Strategiese Doelwit 2 wees

"Verbeter onderwysuitkomste en geleenthede vir jeugontwikkeling"

Probleemstelling:

Alle studies dui daarop dat **kinders in die Wes-Kaap nie op die vereiste vlakke vir verdere onderwys en indiensneming lees, skryf en reken nie**. Hierdie grondslagvaardighede bepaal die toekomstige vooruitsigte en lewenskans van alle kinders.

Daar bestaan 'n groot **ongelykheid in die gehalte van onderwys** wat aan Wes-Kaapse kinders gebied word en dit word vererger deur **wydverspreide sosio-ekonomiese probleme**. Hierdie twee probleme moet toenemend in ons skole en deur 'n helesamelewing-benadering aandag geniet.

Strategiese uitkomste:

1. 'n Verbetering in die vlak van taal en wiskunde in alle skole
2. 'n Toename in die getal en gehalte van geslaagdes in die Nasionale Senior Sertifikaat
3. 'n Verbetering in die gehalte van onderwysvoorsiening in ons meer behoeftige gemeenskappe
4. Die voorsiening van meer sosiale en ekonomiese geleenthede vir ons jeug
5. Verbetering van gesinsondersteuning aan kinders en die jeug en fasilitering van ontwikkeling

Hierdie strategiese doelwit sal nagestreef word met die WKOD as die leierdepartement, in oorleg met die Departement van Maatskaplike Ontwikkeling en die Departement van Kultuursake en Sport.

Twee “spelwysigers” en een “lewende laboratorium” is vir hierdie doel geïdentifiseer. Die spelwysigers (fokusarea vir aandag/aksie waarin die maksimum voordeel ervaar word om 'n verskil in mense se lewens te maak) is 1. e-Leer en 2. Jeugontwikkeling.

1. In die geval van e-Leer is die projek reeds op implementeringstadium met die volgende as fokus:

Die wye-area-netwerk (WAN)-projek – projek van die provinsiale regering
Die plaaslike-area-netwerk (LAN)-projek – projek van die WKOD.
Die Rekenaartoepassingstechnologie, Inligtingstechnologie en Ingenieurswese, Grafika en Ontwerp (RTT/IT/IGO) Herlaai-projek
Die Edulab Herlaai-projek voorsien beskikbare en gepaste tegnologie aan skole om leerders van regstreekse toegang tot tegnologie in 'n IKT-suite-omgewing te voorsien.
Die Slim Klaskamer-projek voorsien beskikbare en gepaste tegnologie aan skole. Die tegnologie bestaan gewoonlik uit 'n onderwyser-rekenaartoestel, onderwyser-projeksiestoestel, onderwyser- interaktiewe toestel en 'n visualiseerdertoestel (ook bekend as 'n dokumentkamera). Die tegnologie is hoofsaaklik draadloos en het oppak-en-gaan-mobiliteit.
Die e-Hulpbronnekatalogus-projek is 'n projek vir aanlyn digitale inhoud.
Die Leerbestuurstelsel -projek (LBS) behels 'n digitale hulpbronnebewaarples en poog om onderwysers, leerders en ouers van digitale onderrig- en leerhulpbronne te voorsien.

Bogenoemde projekte sal van die nodige opleiding en ondersteuning vergesel word, soos nodig.

2. Die omvang van die transversale Jeugontwikkelingsprojek word tans bepaal. Die WKOD sal bydra tot die MOD-sentrums (massadeelname, geleentheid en toegang, ontwikkeling en groei) (R59,594m) vir bystand aan die naskoolse verryking-, sport- en studieprogramme wat deur die Departement van Kultuursake en Sport gekoördineer word, asook die WKOD se Jeugontwikkelingsprogram (R37,645m) wat leerders wat Graad 9 vir die tweede keer herhaal in staat stel om 'n pasgemaakte kursus by 'n TBOO-kollege of OOV-sentrum by te woon.
3. Die Lewende Laboratorium is 'n program om geletterdheidsvlakke vanaf Graad R-3 te verbeter. Die Wes-Kaapse Regering sal 'n program implementeer om die geletterdheids- en gesyferdheidsvlakke in Graad R-3 in 100 steekproef-laerskole te verbeter, wat poog om te verseker dat leerders teen die einde van Graad 3 op die gewenste vlak kan lees, skryf en bereken.

5.1 Prestasie-omgewing

Die bevolking van die Wes-Kaap het sedert die laaste sensus in 2001 gegroei, en groei steeds. Volgens die 2011 sensus wat deur Statistiek Suid-Afrika (StatsSA) vrygestel is, is die Wes-Kaap tuiste vir omtrent 5 822 734 mense, wat 11% van Suid-Afrika se totale bevolking verteenwoordig. Die bevolking het tussen 2001 en 2011 met 28.7% gegroei.

Soos verwag kan word, was daar ook 'n toename in die getal leerders wat by openbare skole ingeskryf is.

Sektor	2011	2012	2013	2014	Verskil
					2011 – 2014
Graad R in openbare gewone skole	50 495	58 953	59 565	63 492	12 997
Graad 1-12 in openbare gewone skole	921 776	934 992	947 046	963 441	41 665
Spesiale behoefte-skole	18 878	19 470	19 627	18 702 ¹	-176

Die grootste enkele faktor wat alle beplanning en voorsiening in die onderwys beïnvloed, is die inskrywing van leerders. Die WKOD het toenemend Algemene Huishoudelike Opname-data en ander tendensontledings gebruik om met vooruitskattings en beplanning vir leerderinskravings te help. Doeltreffende onderrig en leer hang af van 'n geskikte onderwyser:leerder-verhouding, fasiliteite en handboeke wat in plek is op gebiede waar die grootste behoefte bestaan. Die toename in inskrywings in onlangse jare het tot aansienlike druk op akkommodasie en personeelvoorsiening in groot dorpe en die Stad Kaapstad gelei. Terselfdertyd word kwynende getalle in dele van die provinsie ervaar.

Jaar	Gr 1	Gr 2	Gr 3	Gr 4	Gr 5	Gr 6	Gr 7	Gr 8	Gr 9	Gr 10	Gr 11	Gr 12	Totaal
2003	86 916	82 454	75 931	66 033	82 383	92 341	84 514	81 154	73 200	81 739	51 746	39 644	898 055
2004 ²	104 105	82 130	81 489	76 781	66 060	82 574	89 614	85 053	78 964	80 756	54 199	39 451	921 176
2005	93 515	94 231	80 695	80 809	74 984	66 141	81 953	88 778	82 169	81 577	56 657	39 303	920 812
2006	87 650	85 972	89 828	80 443	77 811	73 106	65 347	78 926	80 595	83 529	57 536	40 198	900 941
2007	92 818	82 562	83 914	89 973	78 674	78 021	72 733	66 406	80 697	86 495	61 938	42 624	916 855
2008	91 853	83 267	79 454	85 891	87 116	78 290	76 146	71 410	72 914	79 133	63 819	43 470	912 763
2009	93 601	82 158	80 385	83 150	82 382	85 621	76 262	75 227	79 795	68 405	60 812	45 692	913 490
2010	98 086	83 046	79 155	84 234	80 290	81 402	82 777	75 426	85 114	70 630	53 799	44 876	918 835
2011	100 423	85 216	79 489	83 490	80 205	79 022	78 207	81 312	84 957	73 470	56 995	38 990	921 776
2012	103 444	88 536	81 415	83 922	79 900	78 384	76 432	77 561	90 815	72 714	58 758	43 111	934 992
2013	104 678	93 506	85 762	85 599	79 210	78 437	76 238	75 528	87 132	78 812	56 109	46 035	947 046
2014	106 917	97 647	89 385	90 617	81 441	76 690	74 727	76 000	82 714	75 838	64 619	46 846	963 441

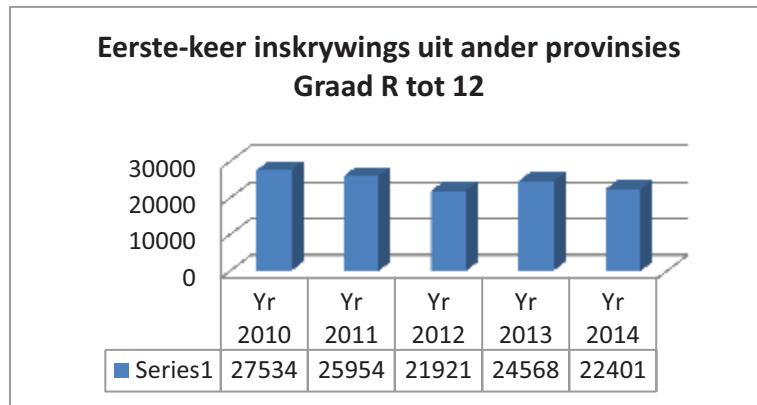
Databron: 2014: Jaarlikse Opname vir Skole (Openbare Gewone Skole buiten LSOB-eenheid se leerders).

¹ Die klaarblyklike daling in inskrywingsgetalle is as gevolg van die herklassifisering van drie skole as openbare gewone skole.

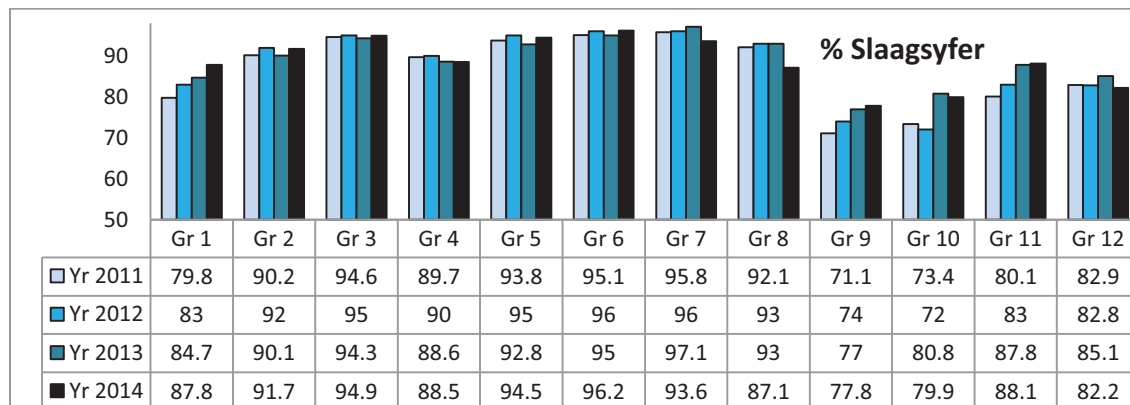
² Inskrywingspatrone word beïnvloed deur die verandering wat in 2002 op nasionale vlak aangebring is met die beleid oor die toelatingsouderdom vir Graad 1, wat skole toegelaat het om slegs leerders toe te laat wat in die eerste skooljaar sewe word. Gevolglik was die Graad 1-inname laer as in vorige jare. Toe die ouderdomsvereiste in 2004 weer verander het, was daar weereens 'n toename in inskrywings. Dit word in hierdie tabel aangetoon.

Die tabel hierbo toon 'n algehele toename van 65 386 leerders oor die 12-jaar siklus (2003 – 2014). Die tabel illustreer 'n beduidende groei in die inskrywing in Graad 1 en die impak van verbeterde retensie tussen Graad 10 en 12.

Inwaartse migrasie na die provinsie bly steeds 'n belangrike bydraer tot inskrywingsyfers en veroorsaak druk op akkommodasie in ontwikkelende gebiede.

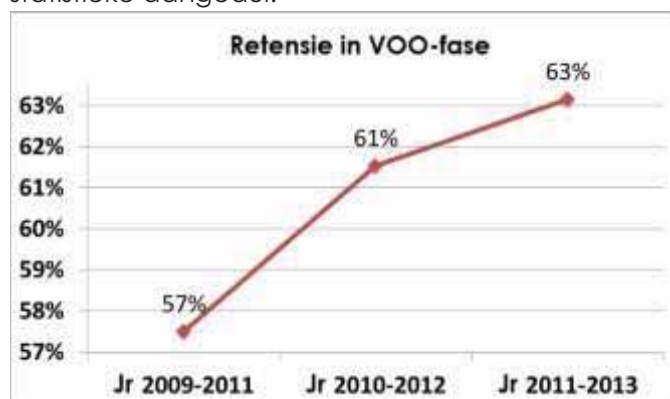

Die getalle in Graad 1 en 9 is 'n aanduiding dat 'n aantal leerders hierdie grade herhaal. Hierdie aangeleenthede ontvang aandag en daar is spesiale ingrypings om die slaagsyfer te verbeter. Die grafiek en tabel hieronder som die onlangse vordering in hierdie verband aan.

Wes-Kaapse volwassenes het 'n gemiddelde van 9.9 jaar van skoolonderwys voltooi. Hierdie syfer word slegs deur Gauteng met 10.5 jaar oorskry. Die nasionale gemiddelde is 9.3 jaar. Diegene met matriek maak 41.4% van die bevolking van Suid-Afrika uit.

Daar is tekens van verbetering in verband met leerderretensie, soos deur die volgende statistieke aangedui.

Gehalte van leer

Primêre skoolonderwys

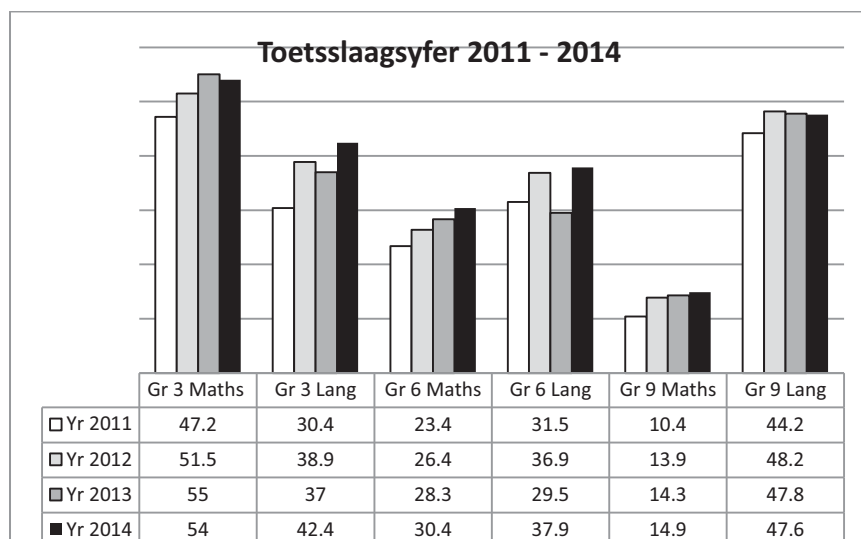
Die gehalte van Laerskool-onderwys in die Wes-Kaap is oor die afgelope 13 jaar deur die program van sistemiese toetsing van Graad 3, 6 en 9 in taal en wiskunde nagespoor.

Die WKOD het vanaf 2002 tot 2009 in afwisselende jare taal- en wiskundetoetse vir Graad 3- en 6-leerders geadminestreer om vordering te monitor en probleme te diagnoseer. Die WKOD het in 2010 vir die eerste keer alle leerders in Graad 3 en 6 getoets om die stand van leer in taal en wiskunde in elke skool in die provinsie te bepaal. Dit was ook die eerste keer dat Graad 9-leerders in 'n loodsoefening getoets is om 'n basislyn te bepaal. Die WKOD het in 2011 die vlak van kognitiewe uitdaging in die taaltoetse verhoog ten einde 'n nuwe minimumstandaard vir die provinsie te stel. Daar is spesifiek langer en meer komplekse tekste by die toetse ingesluit ten einde die toetsitems vergelykbaar te maak met items wat in internasionale toetse op hierdie vlakke gebruik word.

Toetse word elke jaar in Oktober geskryf en die uitslae word in die eerste week van die skoolkwartaal aan skole voorsien. Die uitslae word deur skole gebruik om akademiese aktiwiteite vir die jaar te beplan en om hulle skoolverbeteringsplanne en teikens saam te stel. Daarbenewens word die uitslae deur distrikte gebruik om toepaslike ondersteuning vir skole te beplan.

WKOD Graad 3, 6 en 9 Sistemiese Toetsuitslae 2014 – Openbare gewone skole						
	Graad 3		Graad 6		Graad 9	
	Wiskunde	Taal	Wiskunde	Taal	Wiskunde	Taal
Geskryf	85 623	85 610	72 214	72 198	71 345	71 266
Geslaag	46 236	36 299	21 953	27 363	10 630	33 923
Slaag %	54%	42.4%	30.4%	37.9%	14.9%	47.6%
Gemiddelde puntetelling	52%	45%	41.4%	43.2%	28.7%	50.3%

'n Puntetelling van 50% is nodig om te slaag. Die toetspunte toon matige maar bestendige verbeterings in die wiskundetoetse vir Graad 6 en 9 aan. Die daling in die taal-slaagsyfers in 2013 is omgekeer met stygings van 5.4% in Graad 3 en 8.4% in Graad 6.

Die 2014 Jaarlikse Nasionale Assesserings is deur 612 276 leerders in Graad 1 – 6 en Graad 9 geskryf. 1 458 openbare gewone skole, 83 staatsgesubsidieerde onafhanklike en 17 spesiale behoefte-skole in die Wes-Kaap het aan hierdie nasionale assessering deelgeneem. Antwoorde is deur opvoeders by skole nagesien en daarna is eksimplare van drie antwoordeboeke per vak en per klas vir Graad 3, 6 en 9 van elke skool weer deur onderwysers by 'n sentrale lokaal in elke distrik as die provinsiale modereringsoefening nagesien.

Die DBO het 'n eksterne evalueringsagentskap aangestel om oor die betroubaarheid van die JNA-punte verslag te lewer. 246 skole van die WKOD is as verifikasie-JNA-skole geselekteer. 25 antwoordboeke van leerders vanaf Graad 1 tot 9 is nagegaan, insluitend Graad 7 en 8 by die skole wat deur die DBO geselekteer is. Hierdie antwoordboeke is onafhanklik nagesien en die punte is deur die eksterne evalueringsagentskap vasgelê.

Die 2014-uitslae (gemiddelde persentasie) word in onderstaande tabel aangedui:

	WKOD 2014 Taal	Nasionaal 2014 Huistaal	WKOD 2014 Wiskunde	Nasionaal 2014 Wiskunde
Graad 1	68.4	63.2	71.9	68.4
Graad 2	67.0	61.1	63.0	61.8
Graad 3	57.9	56.2	60.5	55.5
Graad 4	57.6	56.5	41.9	37.3
Graad 5	58.5	57.1	45.2	37.3
Graad 6	64.8	62.7	50.9	43.1
Graad 9	49.5	48.3	13.0	10.8

Nasionale Senior Sertifikaat

2014 was die sewende jaar van die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS)-eksamen. In 'n jaar wat 'n daling in die nasionale slaagsyfer van net onder 3% ervaar het, het die WKOD eweneens 'n afname ervaar en 'n 82.2%-slaagsyfer behaal. Daar was 39 237 kandidate wat geslaag het, waarvan 18 534 geslaag het met uitslae wat vir hulle toegang tot studies vir 'n B-graad toelaat. 11 265 leerders het wiskunde met 'n verbeterde slaagsyfer van 73.9% geslaag. Die 2014-slaagsyfer vir natuurwetenskap was 70.7%. Die getal leerders wat geslaag het, was 7 845.

WKOD Vergelykende NSS-uitslae 2009 – 2014						
Jaar	Geskryf	Geslaag	% Geslaag	Toegang tot B-graad	% Toegang tot B-graad	Skole met slaagsyfer <60%
2009	44 931	34 017	75.7	14 324	31.9	85
2010	45 783	35 139	76.8	14 414	31.5	78
2011	39 988	33 146	82.9	15 215	38.1	30
2012	44 700	36 992	82.8	16 319	36.5	26
2013	47 636	40 558	85.1	19 477	40.9	23
2014	47 709	39 237	82.2	18 524	38.8	31

Die WKOD sal voortgaan om klem te lê op die behoefte om te verseker dat die getal leerders wat hul Nasionale Senior Sertifikaat-eksamen aflê en slaag, verhoog word. Die Distriksverbeteringsplanne fokus hierop en sit strategieë en planne vir implementering dienooreenkomstig uiteen.

Verhaalprogram

Die WKOD, in oorleg met ander regeringsdepartemente en burgerlike organisasies, poog om die uitwerking van armoede en misdaad op leer op vier hoofmaniere te beperk.

1. "Geen-fooi" skole en vrystelling van skoolgeld by foobetalende skole;
2. Verskaffing van voedsel deur die Nasionale Skoolvoedingsprogram (NSVP);
3. Leerdervoerskemas en
4. Veiligheidsmaatreëls.

Die WKOD sal oor die volgende 5 jaar 'n verskeidenheid meganismes vir maatskaplike ondersteuning geleidelik versterk en uitbrei. Die getal leerders wat deur hierdie vorme van maatskaplike ondersteuning bevoordeel is, is soos volg:

	2010	2011	2012	2013	2014
Leerders wat deur die "geen-fooi"-opsie (NK 1-3) bevoordeel word; ook ingesluit: Die getal bykomende leerders (NK4 en NK5) wat vrywillig as "geen-fooi"-leerders verklaar is.	365 112	365 812	370 617	371 122	554 265
Leerders wat deur vrystelling van skoolfooi bevoordeel word	Nuut in 2011	48 063	69 940	90 506	104 657
Leerders wat baat by die voedingsprogram (NK 1-3) en geselekteerde NK 4 en 5, gegrond op behoefte	415 829	426 707	427 576	438 437	454 855
Leerders wat leerdervoerskemas gebruik	48 786	50 992	50 526	49 944	52 065

Die *Norme-en-Standaarde-toekennings* vir skole word geweeg sodat skole in die meer behoeftige gemeenskappe meer fondse toegeken word.

Die "per-leerder" bedrae wat aan openbare skole in Nasionale Kwintiel 1, 2 en 3 betaal is, is vanaf 2013/14 gelykgemaak; met ander woorde, NK 2- en-3 skole ontvang dieselfde befondsing as NK 1-skole.

Nasionale teikentoeënnings			
	2013/14	2014/15	2015/16
Kwintiel 1	R1 010	R1 059	R1 116
Kwintiel 2	R1 010	R1 059	R1 116
Kwintiel 3	R1 010	R1 059	R1 116
Kwintiel 4*	R 550	R 830	R 882
Kwintiel 5*	R 239	R 317	R 334
* <i>Gemiddelde koste vir alle skole</i>			

Die koste van die gelykmaking van hierdie *per-leerder* bedrae in Nasionale Kwintiel 2 - 3 was R26 miljoen vir 2014/15. Die Departement van Basiese Onderwys kan hierdie bedrae periodiek oor die volgende vyf jaar bywerk.

Een van die mees beduidende verwikkelinge in 2014 was die uitbreiding van die “geen-fooi”-skoolprogram. 216 skole, met 172 541 leerders wat in Kwintiel 4 en 5 is, het 'n uitnodiging aanvaar om “geen-fooi”-skole te word. Die aanbod is uitgebrei na daardie skole wat minder as R400 per jaar skoolgeld vra. As fondse dit toelaat, sal hierdie program oor die volgende vyf jaar geleidelik uitgebrei word.

Skole wat skoolgeld vra kan om vergoeding vir fooivrystelling aansoek doen in gevalle waar ouers nie die skoolgeld kan betaal nie. R44 miljoen is in 2014 betaal om 104 657 leerders in 713 skole te ondersteun. Die WKOD sal voortgaan om hierdie program oor die volgende vyf jaar te ontwikkel en uit te brei, as fondse dit toelaat.

Die *Nasionale Skoolvoedingsprogram* (NSVP) het in 2014 op 'n daaglikse basis vir meer as 454 855 leerders van voedsame maaltye by 1 027 geteikende laerskole, sekondêre en spesiale skole voorsien. Die leerders wat gevoed moet word, is in 564 laerskole in Kwintiel 1 tot 3; 111 sekondêre skole in Kwintiel 1 tot 3; 43 spesiale skole en geïdentifiseerde leerders in 309 laer- en sekondêre skole in Kwintiel 4 en 5.

Gekookte maaltye sluit onder meer rys, mielies, soja-maalvleis, sardyne en groente in. Ongekookte maaltye sluit brood met grondboontjiebotter en konfynt, voedsame drankies, vars vrugte en groente in. 200 ml melk word een keer 'n week voorsien. Die WKOD se NSVP het sedert die 2013/2014-boekjaar ook vyf dae 'n week ontbyt verskaf. Die WKOD sal in die volgende vyf jaar poog om die voedingswaarde van die maaltye te verbeter.

Die *Veilige Skole-program* het 'n drieledige strategie, naamlik die voorsiening van sekuriteitsmeganismes, gesindheid- en gedragsprogramme en netwerke met toepaslike rolspelers. Die WKOD het 'n Veilige Skole-inbelsentrum, waar verskeie kwessies oor skoolgebaseerde geweld aangemeld kan word en berading word deur die Inbelsentrum aan geaffekteerde en getraumatiseerde individue gebied.

Die Veilige Skole-inbelsentrum ontvang tot 20 000 oproepe per jaar. Baie oproepe is versoeke om inligting oor hoe om 'n sekere bedreiging te hanteer, inligting oor MIV en Vigs, tienerswangerskappe of prosedures vir wangedrag. Sekere oproepe hou verband met mishandeling (liggaamlik, emosioneel, middelmisbruik). Die Veilige Skole-inbelsentrum bied ondersteuning met aanvanklike aanlyn ondervraging, waarna die saak vir in-diepte berading verwys word, indien nodig.

Veiligheidsondersteuning word vir vyftig nuwe skole per jaar verskaf, gegrond op behoeftes en risiko's. Dit is belangrik dat skole veilig gehou word deur fisiese veiligheidsmaatreëls, samewerking met die Suid-Afrikaanse Polisie en Metropolisie, en gemeenskapsbetrokkenheid om skole te beskerm. Daarbenewens sal die WKOD, in samewerking met ander regeringsdepartemente en die SAPD, voortgaan om lukrake inspeksies en toetse vir dwelms en wapens uit te voer. Die loodsprogram, waarin opgeleide Skoolveiligheid-hulpbronbeamptes in 2013 by ses skole in oorleg met die Metropolisie ontplooi is, het voordele opgelewer en gelei tot 'n ooreenkoms om 30 skole op hierdie wyse te ondersteun ten einde 'n veilige omgewing vir onderrig en leer te voorsien.

Die *leerdervervoerskema* verskaf busvervoer na en vanaf skool aan ongeveer 50 000 leerders, grotendeels in landelike gebiede. Noukeurige bestuur van hierdie stelsel is noodsaaklik om die veiligheid van leerders te verseker. Die beleid maak voorsiening vir vervoer aan leerders wat 5 kilometer of meer vanaf die naaste geskikte skool woon. Die voortgesette groei in leerder-getalle beïnvloed steeds behoeftes. Daar is tans 516 roetes in die vervoerskema, hoofsaaklik in die landelike gebiede. Die fokus sal steeds daarop wees om roetes en getalle kwalifiserende leerders te bevestig en die beste manier om aan akkommodasie- en vervoerbehoefte te voorsien, te bepaal.

5.2 Organisasoriese omgewing

Die WKOD poog om reaktiewe en doeltreffende dienste te lewer en die departement se sakeprosesse en -stelsels te verbeter. Die hoofkantoor en agt distrikskantore van die WKOD is gestruktureer en ontwerp om vinnige en deskundige dienste en ondersteuning aan skole en onderwysers te voorsien.

Die WKOD bestaan uit die provinsiale ministerie van onderwys met die Minister van Onderwys in die Wes-Kaap aan die hoof, die provinsiale hoofkantoor, distrikskantore en onderwys-instellings, insluitende gewone en spesiale openbare skole en VKO-terreine.

Die organogram word as Bylae F aangeheg.

5.3 Beskrywing van die strategiese beplanningsproses

Die provinsiale kabinet het sy provinsiale strategiese doelwitte en uitsette deur 'n reeks transversale oefeninge in departement uiteengesit is dit is op 'n bosberaad van die kabinet bekragtig. Dit het die oorkoepelende konteks vir die beplanning van die WKOD bepaal.

Met die ontwikkeling van hierdie vyf-jaar strategiese plan het die WKOD eers sy prestasie oor die vorige vyf-jaar tydperk met behulp van beskikbare data geëvalueer: beide die algehele akademiese prestasies in skole en ander uitsette en uitkomst.

Elke direktoraat het ook hul eie prestasie in die voorafgaande vyf-jaar tydperk geëvalueer en hul innovasies, sterk punte en swakhede oor die tydperk gelys en doelwitte vir die volgende vyf jaar gestel in die konteks van strategiese doelwitte en gepaardgaande risiko's.

Die Senior Bestuur het daarna oefeninge gedoen om die programme ter ondersteuning van die drie strategiese uitkomstgeoriënteerde doelwitte van die WKOD te evalueer, naamlik om aandag te skenk aan taal en wiskunde, Graad R ingesluit; om aandag te skenk aan prestasie in Nasionale Senior Sertifikaat; en om aandag te skenk aan onderprestasie in skole. Die ander twee areas wat vir aandag geïdentifiseer is, is onderwyserontwikkeling en e-leer en e-admin.

Die gevolg van hierdie oefening, uitgevoer deur transversale spanne in die WKOD, was 'n stel van 18 "doelwitte" ter ondersteuning van die drie strategieë en drie aksiestappe vir elk van die 18 doelwitte. Risiko's en hulpbronnvoorsiening is ook in hierdie oefening oorweeg.

Verdere ontleding en risikobepalings oor hierdie voorstelle is deur die WKOD uitgevoer. Daarbenewens is al die nasionale voorskrifte ingesluit en behandel. Die uitkoms van hierdie reeks beplanningsessies word in hierdie plan aangebied.

Baie van die prioriteite van die voorafgaande 5 jaar sal uitgebrei en verdiep word. In die geval van nuwe inisiatiewe, sal die eerste jaar daaraan gewy word om die planne te ontwikkel en daarvoor te raadpleeg en om te verseker dat alle besonderhede aandag geniet het. Die volle implementering hiervan, byvoorbeeld die plan vir onderwyserontwikkeling, sal in 2016 'n aanvang neem.

6. Strategiese doelwitte van die departement

Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwit 1	'n Verbetering in die vlak van taal en wiskunde in alle skole
Doelwitverklaring	<p>Leerders se akademiese prestasie in Taal en Wiskunde sal verbeter sodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Graad 3-leerders 'n slaagsyfer van 50% in Taal en 64% in Wiskunde behaal in toetse wat ekstern opgestel en geadministreer word - Graad 6-leerders 'n slaagsyfer van 48% in Taal en 40% in Wiskunde behaal in toetse wat ekstern opgestel en geadministreer word - Graad 9-leerders 'n slaagsyfer van 53% in Taal en 21% in Wiskunde behaal in toetse wat ekstern opgestel en geadministreer word
Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwit 2	'n Toename in die getal en gehalte van geslaagdes in die Nasionale Senior Sertifikaat
Doelwitverklaring	<p>Leerders se akademiese prestasie in die Nasionale Senior Sertifikaat (NSS) sal verbeter sodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Die getal leerders wat in 2019 die NSS slaag, 41 000 sal wees. - 'n Slaagsyfer van 86% in 2019 behaal word. - Die getal leerders wat in 2019 op B-graad-vlak slaag, 20 100 sal wees. - Die getal leerders wat in 2019 Wiskunde slaag, 11 770 sal wees. - Die getal leerders wat in 2019 Natuurwetenskap slaag, 9 500 sal wees.
Strategiese uitkomsgeoriënteerde doelwit 3	Verbetering in die gehalte van onderwysvoorsiening in meer behoeftige gemeenskappe.
Doelwitverklaring	<p>Die WKOD sal belê in behoeftige skole sodat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Die getal skole met 'n Graad 12-slaagsyfer van minder as 70% teen 2019 verminder tot 'n syfer van nul. - Daar 'n afname in onderprestasie in ander grade is, soos gemeet deur die Jaarlikse Nasionale Assessering vir Graad 1 – 6 en 9 en die WKOD-toetse vir Graad 3, 6 en 9 (verwys na doelwit 1 en program 7 vir die teikens) - Die getal laerskole met swak uitslae in sistemiese toetse en 'n algehele slaagsyfer van minder as 85% oor grade teen die einde van 2019 tot 30 verminder. - Die retensiekoers (Graad 10 tot 12) teen die einde van 2019 tot 68% styg. <p>Die getal besoeke vir skoolondersteuning gedifferensieer sal word om by die vereiste ondersteuning te pas.</p> <p>Infrastruktuur, maatskaplike ondersteuning en die voorsiening van fondse gerig sal word ten gunste van leerders en skole wat dit die nodigste het.</p>